

ARLOA: GIZARTE ZIENTZIAK DBH 1

EDUKIEN DENBORALIZAZIOA

1. ebaluazioa	2. ebaluazioa	3. ebaluazioa
<p>1. Lurraren adierazpen grafikoak (lurrari espaziotik begiratzen diogu)</p> <ul style="list-style-type: none"> Zergatik daude izaki bizidunak Lurrean. Lurra eguzki-sisteman; eguzki-sistemako planeta bat; planeta bizi-bizia; Lurraren kanpoko egitura. Planetaren higidurak eta horien ondorioak. Etengabe higitzen den planeta; errotazio-higidura, translazio-higidura; urtaroak. Mapak, Lurra irudikatzeke moduak. Lurraren irudikapena; esferatik irudikapen laura; mapa baten elementuak; mapa motak. Proiekzio kartografikoak; proiekzio zilindrikoak; proiekzio konikoak; proiekzio azimutala. Paraleloen eta meridioen eta latitudearen eta longitudearen arteko erlazioak. Puntu bat mapa batean kokatzea. Koordinatu geografikoak; meridioak eta paraleloak; latitudea eta longitudea. Ordu-eremuen mapa bat erabiltzea. Mapa baten eskala; eskala motak; distantziak kalkulatzeko eskalen bidez. Orientatzea, plano batean. <p>2. Lurreko erliebea (Nola sortu zaizkigu uharteak, mendiak ...)</p> <ul style="list-style-type: none"> Lurrazala: ozeanoak eta kontinenteak; Lurraren barne-egitura; ozeanoak eta kontinenteak. Lurraren gainazala ez da laua; kontinenteetako erliebearen formak; kostaldeko erliebearen formak; itsaspeko erliebearen formak. Erliebearen sorrera: tolesturak eta failak; plaken tektonika; tolesturak eta failak. Erliebearen eraketa: 	<p>5. Lurreko paisaiak (Amazoniako oihana suntsitzen ari gara)</p> <ul style="list-style-type: none"> Oihana; ingurune fisikoa; biztanle gutxiko ingurunea. Sabana; ingurune fisikoa; bizitza, sabanan. Basamortuak; ingurune fisikoa; paisaia babesgabea. Paisaia mediterranea; ingurune fisikoa; oso paisaia eraldatua. Paisaia ozeanikoa; ingurune fisikoa; biztanle askoko paisaia Paisaia kontinentalak; ingurune fisikoa; biztanleria gorabeherak. Paisaia hotzak; paisaia polarra; goi-mendiko paisaia. Paisaia naturala eta paisaia eraldatua; paisaia naturala; paisaia eraldatua. <p>6. Kontinenteen azterketa (Nola aurkitu zuten Antartika)</p> <ul style="list-style-type: none"> Afrika, goi-ordoki handien kontinentea; erliebea; ibaiak eta aintzirak; klima eta paisaiak. Asia, muturreko kontrasteen kontinentea; erliebea; ibaiak eta aintzirak; klima eta paisaiak. Amerika, polotik polara; ibaiak eta aintzirak; klima eta paisaiak. Europa, Asiako penintsula; erliebea; ibaiak eta aintzirak. Europako klima eta paisaia naturalak; paisaia mediterranea; paisaia ozeanikoa; paisaia kontinentalak; paisaia polarra; goi-mendiko paisaia. Ozeania, uhartez osatutako kontinentea; erliebea eta urak; klima eta paisaiak. Antartika, kontinente izoztua; izotzez estalitako kontinentea; kontinente babestua; munduko klimarik hotzena. <p>7. Espainiaren eta Euskadiren azterketa fisikoa (Teknika aeroespazialek gure lurraldea ezagutzen nola laguntzen dute)</p>	<p>9. Gaia: Ibaietako zibilizazioak: Egipto eta Mesopotamia (Nola eraiki ziren Piramideak)</p> <ul style="list-style-type: none"> Hirietatik inperioetara; idazkeraren agerpena; hirietatik inperioen sorrerara; lehen zibilizazioen ezaugarriak. Mesopotamiarrak: non eta noiz bizi izan ziren; Mesopotamia, Tigris eta Eufrates ibaien artean; historia konplexua. Mesopotamiako gizartea; talde pribilegiatuak; gainerako biztanleak. Mesopotamiako kultura eta artea; erlijioa; arkitektura; eskultura. Antzinako egiptoarrak; non eta noiz bizi izan ziren; Egipto, Niloren oparia; Egiptoko historiaren aldiak. Gobernua: faraoia; faraoia eta haren gordea; estatuaren administrazioa. Egiptoko gizartea; biztanleen gehiengoa: nekazariak; hirietako bizimodua; esklaboak eta emakumeak. Erljioa: jainkoak eta tenpluak; erlijio politeista; tenpluak. Hil osteko bizia: hilobiak. Egiptoko artea; eskultura, pintura. <p>10. Greziako zibilizazioa (Non egin ziren Olinpiar Jokoak lehen aldiz)</p> <ul style="list-style-type: none"> Antzinako greziarrak: non eta noiz bizi izan ziren; greziar mundua; Greziako historiaren aldiak. Garai arkaikoa, polisen sorrera; greziarren hedapena. Garai klasikoa: Atenas eta Esparta; Atenas, demokraziaren jatorria; Esparta, polis aristokratikoa. Garai klasikoa; gerra aldiak; mediar gerrak, Atenasen goren unea; Peloponesoko Gerra. Garai helenistikoa; Alexandro Handiaren konkistak; helenismoa; monarkia helenistikoa. Greziako gizartea eta ekonomia; gizarte desorekatua; ekonomia-jarduerak. Sinesmenak; jainko-jainkosak eta heroiak; erlijio-gurtza. Greziar arkitektura; tenplua; greziar tenplua; greziar ordena. Greziar hirigintza; greziar hiria. Eskultura.

<p>sumendiak eta lurrikarak.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erliebea aldatzen duten eragileak; erliebearen aldaketa; tenperatura; haizea; ura; izaki bizidunak. • Erliebearen eragina gure bizitzan; erliebea, gizakientzako oztopoa eta baliabidea; giza ekintzaren eragina erliebean. <p>3. Urak (Nola aurkituko zituzten Niloren iturburuak)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ura Lurrean; ura etengabe ari da zirkulatzen; itsasoetako urak eta kontinenteetako urak; ibaiak. • Ibai baten ibilbidea eta emaria; ibai baten ibilbidea; emaria. • Kontinenteetako beste ur batzuk; aintzirak, lur azpiko urak; glaziarrak. • Itsas urak; itsas uren ezaugarriak; etengabe mugitzen ari diren urak; itsas urak eta gizakiak. <p>4. Eguraldia eta klima(Nola eragiten digu klima aldaketak)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atmosfera; atmosferaren geruzak; eguraldiaren eta klimaren kontzeptuak. • Tenperatura; tenperatura aldatzen duten faktoreak; Lurreko klima-zonak. • Prezipitazioak; airearen hezetasuna; prezipitazioak aldatzen dituzten faktoreak. • Presio atmosferikoa eta haizea; presio atmosferikoa; haizea. • Lurreko klimak; zona beroa; zona epelak; zona hotzak. • Klimaren ondorioak gure bizitzan; nola eragiten digu bizitzan?; nola gaintzen ditugun klimaren baldintzak? • Gizakiaren eragina atmosferan; kutsadura atmosferikoa; berotze globala eta klima-aldaketa • Hondamendi klimatikoak; uholdeak; lehorteak; urakanak eta tornadoak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goi-ordokia, Iparraldeko iberiar goi-ordokia, Hegoaldeko iberiar goi-ordokia, barnealdeko sistemak. • Goi-ordokiaren ertzak; Galizia-Leongo mendigunea; Kantauriar mendikatea; Iberiar sistema; Sierra Morena. • Goi-ordokiaren kanpoaldeko unitateak; Pirinioak; Kataluniako kostaldeko sistema; Mendikate Betikoak; kanpoaldeko sakonuneak. • Uharteetako erliebea; Balear uharteak; Kanaria uharteak. • Euskadiren erliebea. • Kostaldeak; Kantauri aldeko kostaldea; mediterraneoko kostaldea; kostalde atlantikoa. • Ibaiak. Kantauri aldeko isurialdea; Espainiako ibai-sarea. • Euskadiko urak. • Isurialde mediterranea eta atlantikoa. • Natura-ingurune ozeanikoa eta mediterranea; zona epeleko herrialde bat; natura-ingurune ozeanikoa; natura-ingurune mediterranea. • Natura-ingurune subtropikala eta goi-mendikoa; natura-ingurune subtropikala; goi-mendiko natura-ingurunea. • Euskadiko klima eta paisaia naturalak <p>8. Historiaurrea (Gure arbasoak nola bizi ziren)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zer deritzogu historiaurrea?; Zer da historiaurrea?; historiaurrearen etapak; gizakiaren eboluzioa; hominizazio - prozesua. • Paleolitoko bizimodu nomada; ehiztariak eta biltzaileak; bizimodu nomada; harrizko eta hezurrezko tresnak. • Paleolitoko sinesmenak eta artea; lehen sinesmenak; lehen pinturak; lehen 	<ul style="list-style-type: none"> • Filosofia, zientzia eta literatura; filosofia eta zientzia; literatura. <p>11. Erromako zibilizazioa(Nola bizi ziren legionarioak)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antzinako erromatarrak: non eta noiz bizi izan ziren; non bizi izan ziren erromatarrak; erromatarren historiaren aldiak; monarkia (K.a. 753-K.a. 509). • Errepublika (K.a. 509-K.a. 27); Erromako Errepublikaren gobernuak; gizartea; Plebeioen borroka euren eskubideen alde. • Hedapena eta Errepublikaren krisia; Hedapena Mediterraneoan barrena; Konkisten ondorioak; Errepublikaren krisia. • Inperioa (K.a. 27- K.o. 476); Augusto, Erromako lehen enperadorea; Inperioaren goren unea (I. eta II. mendeak); III. mendeko krisia. • Ekonomia; nekazaritza; eskulangintza; meatzaritza; merkataritza. • Eraikitzaile eta ingeniari apartak; Arkitektura: berrikuntza teknikoak; eraikin nagusiak. • Eskultura, pintura eta mosaikoa; eskultura; pintura; mosaikoa. • Erromako erlijioa. • Erlijio berri bat: kristautasuna; sorrera; jazarpena; kristautasuna; erlijio ofiziala. <p>12. Espainiako lurraldeak eta euskal lurraldeak Antzinaroan(Zein dira gure errepede zaharrenak)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herri prerromatarrak: iberiarrak eta zeltak; zeltak. • Herri kolonizatzaileak eta Tarteso; feniziarak; greziarrak; kartagotarrak; Tarteso. • Hispaniaren erromatar konkista; erromatar konkista. • Erromatar Hispania; Erromatar Hispaniako gizartea; ekonomia; erromanizazioa
---	---	--

	<p>eskulturak eta grabatuak.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neolitoko iraultza; nekazaritzaren eta abeltzaintzaren agerpena; aldaketak bizimoduan; aurrerakada teknikoak; sinesmenak eta artea. • Metal Aroa; metalezko lehen lanabesak; aldaketak bizimoduan; asmakizunen garaia; megalitismoa. • Espainiako lurraldea historiaurrean; Paleolitoa; Neolitoa; Metal Aroa. • Euskal lurraldea Paleolitoan eta Neolitoan. • Euskal lurraldea Metal Aroan. 	
--	--	--

EBALUAZIOA

EBALUAZIO TRESNAK	KALIFIKAZIOA(%)
<ul style="list-style-type: none"> • Kontrolak Lan monografikoak (egiten direnean eta edukien arabera ematen zaio) • Irakurketa plana 	%75
<ul style="list-style-type: none"> • Behaketa ESKALA: Lana , portaera , txukuntasuna, parte hartzea Ikaslearen koadernoak (portafolioa): lana, txukuntasuna 	%20

IKASTURTE AMAIERAKO EBALUAZIOA

Hiru ebaluazioen bukaeran ikasleak lortutako kalifikazioen (hamartarrak kontuan hartuz) batz bestekoa izango da.

BERRESKURAPENA

- **Ebaluaketa bukaeran** gainditu ez duten ikasleek, gainditu gabeko gaien azterketa egingo dute aurrez zalantzak argitu eta berrikuspenak egingo ditu. Froga gaintzeko 5 atera beharko dute
- **Ekainean gaintu ezean** :
Ikasleak ekainean gutxieneko edukietan oinarritutako ezohiko proba egingo du aurrez zalantzak argitu eta berrikuspenak egingo ditu . Proba hori gaintzeko 5a atera behar da
- **Ikasturte batetik bestera gaintu gabe igaroz** gero, minimoetan oinarritutako berrikuspen lan bat egin beharko du. Lan hau irakasleak emango dio eta irakaslea arduratuko da lan horren jarraipena egiteaz. Lana ondo egiten bada gaintutzat emango da. Lana ondo egiten ez bada edo egin gabe aurkeztuz gero Ezohiko azterketa egiteko aukera izango du.